

Fulltofta herrgård

Fulltofta historia

I folkmun kallas det Fulltofta slott men egentligen är det en herrgård.

Fulltofta har varit befolkat mycket tidigt. Teorin säger att man levde vid vattendragen och begravde sina anhöriga/döda uppe i skogen. Där av alla gravar i Fulltofta strövområde. Man bodde vid strandkanten och fiskade i Ringsjön, det fanns mycket lövskog, ek och bok, vildsvin fanns det gott om i skogarna. Fulltofta stranden har man funnit mycket redskap från stenåldern.

Fiskarhuset (f.d. Adolfssons) har redan nämnts på medeltiden. Dock inte nuvarande hus eftersom det brann på 1800-talet men ett annat som låg på samma ställe. Även Stora Åkarp har nämnts från medeltiden.

Storskiftet

År 1772 den 19 november var storskiftet genomfört i Fulltofta. 15 år efter kungl.förordning att genomföra det 1757.

I Fulltoftaby skiftades: Nånäs, Ekesåkra, Hästängsbyar, samt hemmanen: Kvarröd, Mjälåströ, Åkarp, Staveröd, Attarp, Kulleröd, Landeröd samtliga tillhörde Fulltoftagård.

Enskiftet

År 1803 Genomfördes aldrig i Fulltofta. Herrgården ägde den mesta marken.

Lagaskiftet

År 1840 genomfördes i Fulltoftaby, 13 frälsegårdar, 11 stycken utflyttningar, skyldighet att flytta sina gårdar även de flesta gathus. Dessa låg i nuvarande slottsparken, kvar finns ett litet rött hus. Fiskarhuset och Ramstorp flyttades till nuvarande plats.

Endast herrgården, prästgården, 2 frälsehemman, 2 gathus fick kvarboenderätt.

Gård nr 8 (Holmhuset) brukades av en åbo. De andra gårdarna bodde inhysningar.

Efter lagaskiftet byggdes det nuvarande slottet, inspektionsbostället, trädgårdsmästarebostället, statarhuset.

År 1842 ny skola stod färdigt + fattighus (f.d. Margareta och Carl- Axel Trolles gråstenslänga)

År 1848 började man planera för att bygga det nuvarande slottet som stod färdigt år 1855. Platsen var tänkt högre upp på en åker vid Riksväg 13 ungefär vid Nya skolan (sista skolan i Fulltofta). Med tanke på utsikten över Ringsjön, så blev det dock inte utan byn fick flytta. Från början byggde man slottet i ett plan, men senare byggde man en ovanvåning. Herrskapet var Nådan Charlotte Dahl född Trolle och maken Peter Axel Dahl. Maken fick dock inte flytta in i det nybyggda slottet eftersom han var sjuk i kolera. Han vistades under sjukdomen tills han dog i det röda huset på hörnan ner mot kyrkan, eller mitt över nuvarande slott.

I mitten av 1800-talet planterades det in gran. Det var Charlotte Dahl, Nådan på Fulltoftagården som genomförde detta. Första planteringarna var Mörkret, Attarp och Ekesåkra. Än idag kan man se dessa granar lite varstans, ibland vid torpruinerna. Kanske fick en torpare en granplanta att ha som vårdträd. Torparna var långt ifrån glada då deras odlade mark togs i bruk att odla gran på istället.

Vid den gamla banvallen vid p-platsen Råttefällan/Brantaslingan finns några stora exemplar av dessa granar kvar, samt vid Ekesåkra.

Plantskolan fanns mitt över nuvarande p-platsen vid Hästäng. För några år sedan stod fortfarande två stora granar kvar vid var sida om grindens ingång. Den ena granen bröts vid en kraftig storm och idag finns bara den andra kvar något bruten i toppen. Här fanns också ett sågverk där p-platsen finns idag.

Torpen

De torpruiner som finns idag var soldat, rotetorp och dagsverkstorp under Fulltofta gården. Som i sin tur hade gårdar under sig ex. Mjälströgård och Attarp.

Ville torparen bruka mer jord ”hemma vid torpet” fick han göra fler dagsverk. Han blev så kallat straffad för att vara arbetsam. Arbetet för en torpare kunde vara, ryktare på Fulltoftagården, göra röjningsarbete, gallring eller högg ved i skogen.

Kvinnorna var mjölkerskor, hade även hemarbete ex. sticka sockar och vantar som såldes i trakten. Barnen fick hjälpa till att plocka sten på åkern, dåtidens barnarbete. Som torpare hade man skyldighet att plocka hasselnötter och bokollon till sin herre.

Första generationen slet ut sig fullständigt.

© Bodil Pedersen

